

Verkondiging

Ieder die slecht handelt heeft afschuw van het licht en gaat niet naar het licht toe uit vrees dat zijn werken openbaar gemaakt worden. Maar wie de waarheid doet gaat naar het licht, opdat van zijn daden moge blijken dat zij in God zijn gedaan. Deze regels uit het evangelie van vanmorgen zijn rechtstreeks toe te passen op de president van een niet meer zo bevriende natie en zijn opponent, tevens de leider van de oppositie Alexej Navalny, die zijn keuze voor het licht met de koop heeft moeten bekopen.

Het slot van het evangelie kan zo worden toegepast op de neiging van veel machthebbers om alles in de doofpot te stoppen en te verheimelijken wat niet deugt. Ik denk aan Tata Steel bijvoorbeeld. Er staat (en ik lees het nogmaals): "Ieder die slecht handelt heeft afschuw van het licht en gaat niet naar het licht toe uit vrees dat zijn werken openbaar gemaakt worden."

Er is niets nieuws onder de zon. Elk jaar vieren we de veertigdagentijd, elke drie jaar lezen we deze lezing, maar nu, in deze tijd krijgt ze toch een zwaarder gewicht. Dit gaat niet alleen over twee en een half duizend jaar geleden. Het gaat ook over nu. .

Dit weekend staan we met deze evangelielezing midden in het mysterie van licht en duisternis, van goed en kwaad. Nicodemus komt naar Jezus toe als het al donker is. Hij bekleedt namelijk een openbare functie en hij is voorzichtig. Hij is op zoek naar licht, maar durft daar nog niet voor te gaan staan. Hij durft het nog niet te erkennen. Hij zit nog vast in zijn veilige en comfortabele omgeving: Zijn maatschappelijke positie is ermee gemoeid. Als hij uit zou komen voor zijn sympathie voor Jezus, dan zou hij zijn aanzien in de joodse wereld verliezen.

Nicodemus lijkt op een moderne atheïstische wetenschapper in onze tijd, die heimelijk een gesprek met een katholieke gelovige vraagt, maar zich schaamt voor zijn medewetenschappers, omdat zijn collega's alles wat het geloof betreft belachelijk maken. Heel andere eeuwen en tijden, maar het zijn dezelfde mechanismen.

Jezus typeert de wereld toen en nu als Hij zegt: "Hierin bestaat het oordeel: het licht is in de wereld gekomen, maar de mensen beminden de duisternis meer dan het licht, omdat hun daden slecht waren." Als mensen het licht van Christus, het licht van geloof ontwijken, dan heeft de duisternis mensen in de greep. Dat betrof ooit koningen, priesters, schriftgeleerden, Farizeeën en oudsten in Israël. Dat betrof en betreft nog steeds koningen, keizers, presidenten, pausen, bisschoppen, rechters, ministers, priesters, dominees, theologen en wetenschappers in die lange geschiedenis van de Kerk tot nu toe.

Daarom is het goed om in de veertigdagentijd die spanning tussen licht en donker, tussen goed en kwaad, niet ver weg te zoeken, maar gewoon in ons eigen leven, in onze eigen Kerk, in ons eigen dorp, in ons eigen gezin, bedrijf, sportvereniging, hier en nu. Over sportvereniging gesproken: ik sport bijna alle dagen van de week, maar niet op zondag. Want, zo zeg ik dan altijd:" Dan zorg ik

voor mijn geestelijk welzijn, dan dien ik de Heer". er zijn er nogal die dat niet eens geloven, die menen dat ik een geintje maak.

God heeft de wereld lief, ook die wereld die kwaad doet, die duistere wereld, die onderwereld die verheimelijkt en bedriegt. De wereld krijgt de gevolgen van haar keuzes, van haar slechte daden op een goed moment gepresenteerd, dat is het oordeel zoals dat steeds opnieuw werkelijkheid wordt. Dat geldt niet alleen voor nazisme of communisme, maar ook voor liberalisme, socialisme en kapitalisme. De wereld krijgt hoe dan ook de rekening gepresenteerd.

Daarom worden wij uitgenodigd om naar het licht te komen en in het licht te gaan staan. Dan kunnen we in die donkere wereld lichtdragers worden.

Over het verhaal dat we als eerste lezing vertelden, wil ik nog even in het kort iets zeggen. Bent u wel eens persoonlijk gezegend? Dan bedoel ik niet die collectieve zegen aan het eind van een kerkdienst, die zegen waarna ieder zijns of haars weegs gaat. Mij is het twee keer overkomen en beide keren heeft het een hele grote indruk op mij gemaakt. De eerste keer was op mijn trouwdag. Het thema van de kerkelijke viering was niet geheel toevallig "leven in het licht". Er was een ad hoc koortje van mede theologiestudenten en een vriendin van ons trouwde ons onder het toezien van een bevriende priester.

Na het uitwisselen van de ringen legde zij haar handen om het hoofd van mij en mijn man en ze zei de prachtige woorden: ontbreekt elkaar niet, dan zal ook Hij jullie nooit ontbreken". En daarna vroeg ze aan het kerkvolk, vrienden en familie dus, of ze ons wilden dragen als de zee van het leven soms te hoog zou gaan en als het licht zich zou lijken terug te trekken achter een donkere hemel. En de mensen riepen dat ze dat wilden.

De tweede keer was, toen ik mijn eerste baan in het pastoraat aanvaardde, in het Justitiepastoraat. Een voor een werden de nieuwe pastores in een gezamenlijke viering naar voren geroepen, zo-ook ik. De Hoofdaalmoezenier legde eerst een sjaal om mijn schouders en met die sjaal legde hij mij een taak op, namelijk te zorgen voor de gedetineerden in de gevangenis waarvoor ik was aangesteld. En toen legde hij zijn handen op mijn hoofd en vroeg hij voor mij om Gods hulp en zegen om dat zware werk naar behoren te kunnen doen. En ook die keer raakte deze persoonlijke zegen mij heel diep. Afsluiten met leven in licht. Amen.